

Dosarul nr. 2r-788/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Ojog)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Igor Vignan

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Igor Vignan și încheierii din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Vignan

constată:

La 27 februarie 2019, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 27 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă parțial.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Igor Vignan la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 10-541/18.

A fost încasată din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Igor Vignan suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, au fost respinse pretențiile formulate ca neîntemeiate.

La 24 iunie 2019, Igor Vignan a declarat apel împotriva hotărârii din 27 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Prin încheierea din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Igor Vignan, fiindu-i comunicată necesitatea prezentării,

prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate redactată/tradusă în limba de stat, în termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii.

Prin încheierea din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Igor Vignan, din motivul neîndeplinirii în termen de către apelant a indicațiilor instanței expuse în încheierea din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 22 noiembrie 2021, Igor Vignan a declarat recurs împotriva încheierilor din 10 iunie 2021 și 15 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și traducerea cauzei în limba de stat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

În conformitate cu art. 437 alin. (1) CPC, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului; f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că la 22 noiembrie 2021, Igor Vignan a declarat recurs împotriva încheierilor din 15 octombrie 2021 și 10 iunie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, care însă este redactat într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acestuia în limba de stat.

În același timp, instanța de recurs reține că prin Hotărârea nr. 17 din 4 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 CPC și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile consfințite în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Față de cele ce preced, având în vedere că cererea de recurs depusă de Igor Vignan împotriva încheierilor din 10 iunie 2021 și 15 octombrie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) CPC, fiind redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul și nu este însoțită de traducere.

Distinct de cele constatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Igor Vignan.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. b¹) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de Igor Vignan împotriva încheierii din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău și încheierii din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic